

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสาร
ข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชน

จัดทำโดย นางสาวประนิจร เตียวทรานนท์
รหัส 9707

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสาร
ข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชน

จัดทำโดย นางสาวประนอร เตียวทรานนท์
รหัส 9707

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักรับบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ.....

(อาจารย์ ดร.ปัทมา เชียรวิศิษฏ์สกุล)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(อาจารย์เชิดศักดิ์ สันติวรฤทธิ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(อาจารย์อารักษ์ พรหมณี)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

งบประมาณแผ่นดินเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารราชการและนโยบายด้านต่าง ๆ ของรัฐบาลที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การสื่อสารให้ประชาชนได้เกิดความเข้าใจว่างบประมาณของภาครัฐซึ่งมีที่มาจากภาษีของประชาชนจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนประเทศในทิศทางใด หรือเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในประเทศอย่างไรโดยเฉพาะในเรื่องที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนนั้นถือเป็นหนึ่งในกลไกในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของรัฐบาล อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการสื่อสารให้ข้อมูลแก่ประชาชนถือเป็นระดับเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมของกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตัวประชาชนและประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับภาครัฐ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพผลของการทำงาน และนำไปสู่การติดตามการดำเนินงานภาครัฐ ซึ่งเป็นแนวทางการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

สำนักงบประมาณในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน มีการพัฒนาระบบงบประมาณอย่างต่อเนื่องและมีการเผยแพร่เอกสารข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปีสู่สาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ แต่เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สำนักงบประมาณจัดทำและเผยแพร่อาจเป็นหนึ่งในอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจของประชาชน เนื่องจากเอกสารดังกล่าวมีลักษณะเชิงเทคนิคด้านการงบประมาณและมีรายละเอียดจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจและสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจได้ไม่ชัดเจนพอในทิศทางหรือเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนประเทศของภาครัฐ

ดังนั้น การนำพาสถาบันงบประมาณให้มุ่งสู่วิสัยทัศน์ของการเป็นองค์กรภาครัฐที่มีความทันสมัยและน่าเชื่อถือ จำเป็นต้องมีการสื่อสารข้อมูลสู่สาธารณะ เพื่อให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้เสียภาษีได้รับรู้ถึงแนวทางการจัดทำงบประมาณและทิศทางการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ผู้ศึกษามีความเห็นว่า การพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสารข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ซึ่งให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ถึงกระบวนการตั้งแต่กลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารเพื่อคัดเลือกแนวทางหรือจัดทำข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งพิจารณาช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม สามารถสื่อสารข้อมูลงบประมาณให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจและมีการรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากกระบวนการสื่อสารดังกล่าวเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการสื่อสารข้อมูลให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยเสนอแนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 1) การพัฒนารูปแบบการสื่อสารข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ข้อมูลและเลือกช่องทางการสื่อสาร 2) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการสื่อสาร 3) การติดตามประเมินผล ซึ่งการพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสารข้อมูลงบประมาณจะสามารถเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถติดตามทิศทางการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาประเทศ โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนเริ่มจากการกำหนดและวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของการสื่อสาร ศึกษาแบบมิติต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อวิเคราะห์ถึงความต้องการในการรับรู้ข้อมูลของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มีช่องทางในการสำรวจและรับฟังความเห็นจากภายนอกและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน และนำไปสู่การออกแบบโครงสร้างรูปแบบการสื่อสารที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ข้อมูลงบประมาณเพื่อกำหนดประเด็นในการสื่อสาร วิเคราะห์ช่องทางการสื่อสาร ซึ่งการสื่อสารในระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์หน่วยงานเป็นช่องทาง

ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่ายอย่างกว้างขวาง หรือวิเคราะห์ช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ เพื่อเลือกเครื่องมือหรือช่องทางการสื่อสารและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม พร้อมทั้งควรมีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงการพัฒนาการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดแผนการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมนำไปใช้ให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยนำความรู้และคุณลักษณะ Agile Leader ซึ่งเป็นผู้นำที่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละส่วนองค์กร โดยสามารถเชื่อมต่อประสานงานเพื่อขับเคลื่อนองค์กรได้ เป็นผู้นำที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น พร้อมเรียนรู้และบริหารจัดการข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในแต่ละสถานการณ์ มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในองค์กร พัฒนารูปแบบการสื่อสารสู่สาธารณะให้ประชาชนสามารถเข้าใจและรับรู้ข้อมูลด้านงบประมาณ สร้างการรับรู้ความเข้าใจในนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วน มีการสื่อสารโดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง ได้รับการยอมรับและเป็นประโยชน์กับการพัฒนาประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) นี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาส่วนบุคคล ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และชี้แนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขตลอดจนตรวจสอบอย่างละเอียด จนแล้วเสร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ ผู้เข้ารับการศึกษายกกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์เชิดศักดิ์ สันติวรวิทย์ และ อาจารย์อารักษ์ พรหมณี ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ระหว่างการทำเสนอความก้าวหน้า ซึ่งได้นำมาปรับปรุงแก้ไขรายงานฉบับนี้ให้สมบูรณ์เรียบร้อย

กราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นายเฉลิมพล เพ็ญสูตร) และท่านรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นายพยุงศักดิ์ ตรีเจริญ) ที่ให้การสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการศึกษายกกราบขอบพระคุณผู้บริหารระดับสูงเพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ กองจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ 1 ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเป็นอย่างดีในระหว่างการทำกิจกรรม จนรายงานการศึกษาฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ประนือร เตียวทรานนท์

30 พฤษภาคม 2566

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	4
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	5
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	6
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	6
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	13
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	24
3. แผนพัฒนาตนเอง	26
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	26
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	27
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	31
บรรณานุกรม	33
ภาคผนวก	34
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	43

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ผลตนเอง	27
ตารางที่ 2 แสดงความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา	28
ตารางที่ 3 แผนพัฒนารายบุคคล : ระยะเวลา 2 ปี	29
ตารางที่ 4 แผนพัฒนารายบุคคล : ระยะเวลา 2 เดือน (ระหว่างการฝึกอบรม นบส.1)	31
ตารางที่ 5 ผลการพัฒนาดตนเองในช่วง 2 เดือน	32

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1	การเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ	8
ภาพที่ 2	ข้อมูลงบประมาณฉบับประชาชนของสำนักงานงบประมาณ	9
ภาพที่ 3	ตัวอย่างความคิดเห็นต่อการเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณ	10
ภาพที่ 4	แผนภาพระบบการสื่อสารข้อมูล	14
ภาพที่ 5	การเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณของรัฐบาลออสเตรเลีย	16
ภาพที่ 6	การเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณของรัฐบาลเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	17
ภาพที่ 7	ข้อมูลสรุปจุดเน้นงบประมาณของรัฐบาลเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	17
ภาพที่ 8	การเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณของรัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์	18
ภาพที่ 9	ข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชนของรัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์	18
ภาพที่ 10	ตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชน ผ่านหน้าเว็บไซต์สำนักงานงบประมาณ	21
ภาพที่ 11	ตัวอย่างการแสดงผลหัวข้อข้อมูลผ่านหน้าเว็บไซต์	21
ภาพที่ 12	ตัวอย่างการแสดงผลรายละเอียดงบประมาณผ่านหน้าเว็บไซต์	22
ภาพที่ 13	ตัวอย่าง Chatbot สำนักงานงบประมาณ เพื่อใช้ในการให้ข้อมูลแก่ประชาชน	22
ภาพที่ 14	แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสารข้อมูล	23

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

2.1.1 ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนาที่เลือก

ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดประเด็นการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสารข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชน”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารให้ประชาชนรับทราบข้อมูล มาตรา 59 รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก มาตรา 76 รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้ระบุวิสัยทัศน์ประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” เพื่อมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และความพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็วและโปร่งใส

สำนักงบประมาณในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดทำงบประมาณแผ่นดินเพื่อเสนอรัฐบาล และนำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป มีการพัฒนาระบบงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากระบบซึ่งมุ่งเน้นการบริหารราชการแผ่นดินอย่างเป็นระบบ โดยจัดรูปแบบการจัดสรรงบประมาณเป็นแผนงานโครงการและมีหน่วยรับงบประมาณ เช่น กระทรวง ทบวง กรม มีขั้นตอนการจัดทำและอนุมัติงบประมาณ ที่รวบรวมความจำเป็นไปขอใช้จ่ายเงินเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของชาติและให้เกิดความมั่นใจว่าจะมีงบประมาณเพียงพอสำหรับเรื่องสำคัญต่าง ๆ พร้อมไปกับการบริหารการคลังที่มั่นคง ในระยะแรกเริ่มพัฒนามาเป็นระบบที่มุ่งเน้นผลงานให้ประชาชนได้เห็นภาพชัดเจนว่าการใช้จ่ายงบประมาณไปในแต่ละปีนั้นจะเกิดผลเป็นรูปธรรมได้อย่างไร จากนั้นได้มีการปรับปรุงให้เป็นงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โดยระบุการจัดทำและบริหารงบประมาณนั้น จะมีการอบเหตุผลว่าผลงานที่เกิดขึ้นโดยภาครัฐนั้นมาประกอบกันตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงให้ประชาชนได้รับทราบต่อรัฐสภาอย่างไร กรอบการวางระบบงบประมาณดังกล่าวนี้ หากได้มีการบริหารจัดการข้อมูล สื่อสารให้ประชาชนรับทราบก็จะเกิดการมีส่วนร่วมและสามารถสร้างความเข้าใจถึง

สถานการณ์คลัง รวมถึงความเข้าใจถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบายสาธารณะบางครั้งที่สร้างภาระทางการคลังเกินกว่าที่รัฐจะรับไหวได้

ในกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามรัฐธรรมนูญกำหนดให้ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงบประมาณได้มีการพัฒนาระบบการจัดทำงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e - Budgeting) เพื่อใช้ในการประมวลผลข้อมูลการจัดทำงบประมาณและสามารถเรียกรายงานการจัดทำงบประมาณรายจ่ายออกมาเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องซึ่งจะอยู่ในรูปแบบของเอกสารตามที่กฎหมายวิธีการงบประมาณกำหนด โดยจำแนกเป็นหมวดต่าง ๆ เช่น งบประมาณรายจ่ายงบกลาง งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง เป็นต้น ตลอดจนแสดงถึงผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของการจัดทำงบประมาณ รวมทั้งความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับต่าง ๆ และได้เผยแพร่เอกสารดังกล่าวให้ประชาชนได้รับรู้ถึงข้อมูลการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยรูปแบบการสื่อสารข้อมูลด้านการงบประมาณในปัจจุบัน จัดทำขึ้นตามรูปแบบของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นกรอบการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีและได้เผยแพร่สู่สาธารณะ ซึ่งอาจจะคำนึงถึงความต้องการรับรู้ข้อมูลของประชาชนหรือบุคคลที่ไม่ใช่ภาครัฐไม่เพียงพอ ดังนั้น เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สำนักงบประมาณจัดทำและเผยแพร่อาจเป็นหนึ่งในอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจของประชาชน ไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจถึงทิศทางหรือเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาประเทศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานที่พลเมืองในการติดตามและให้ข้อเสนอแนะ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการสื่อสารข้อมูลงบประมาณเพื่อให้ประชาชนสามารถรับรู้และเข้าใจการดำเนินนโยบายของรัฐรวมทั้งเพื่อใช้ในการติดตามการทำงานของภาครัฐและเกิดการมีส่วนร่วมอันจะส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการและการพัฒนาประเทศ

2.1.2 สภาพปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น

กระบวนการจัดทำงบประมาณประกอบด้วยการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนทบทวนวางแผนงบประมาณ ขั้นตอนจัดทำงบประมาณ ขั้นตอนอนุมัติงบประมาณ ขั้นตอนบริหารงบประมาณ และขั้นตอนประเมินผลและการรายงานงบประมาณ

จากกระบวนการจัดทำงบประมาณ เมื่อสำนักงบประมาณได้พิจารณาจัดทำรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้วจะต้องเสนอให้นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนและนำเสนอขออนุมัติต่อรัฐสภา โดยตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 มาตรา 10 กำหนดว่า งบประมาณประจำปีที่เสนอต่อรัฐสภา อย่างน้อยต้องมีเอกสารประกอบ ดังนี้

- 1) ค่าแถมประกอบงบประมาณแสดงฐานะและนโยบายการคลังและการเงิน สำคัญของงบประมาณ และความสัมพันธ์ระหว่างรายรับและงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง
- 2) รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบระหว่างปีที่ล่วงมาแล้ว ปีปัจจุบัน และปีที่ขอตั้งงบประมาณรายจ่าย
- 3) คำอธิบายเกี่ยวกับประมาณการรายรับ
- 4) ค่าชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง ซึ่งรวมถึงการแสดงผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ
- 5) รายงานเกี่ยวกับสถานะทางการเงินโดยรวมของรัฐวิสาหกิจ

6) รายงานเกี่ยวกับสถานะเงินนอกงบประมาณและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณโดยรวมของหน่วยรับงบประมาณ

7) คำอธิบายเกี่ยวกับหนี้ของรัฐบาลที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันและหนี้ที่เสนอเพิ่มเติม

8) ผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณของปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้ว

9) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

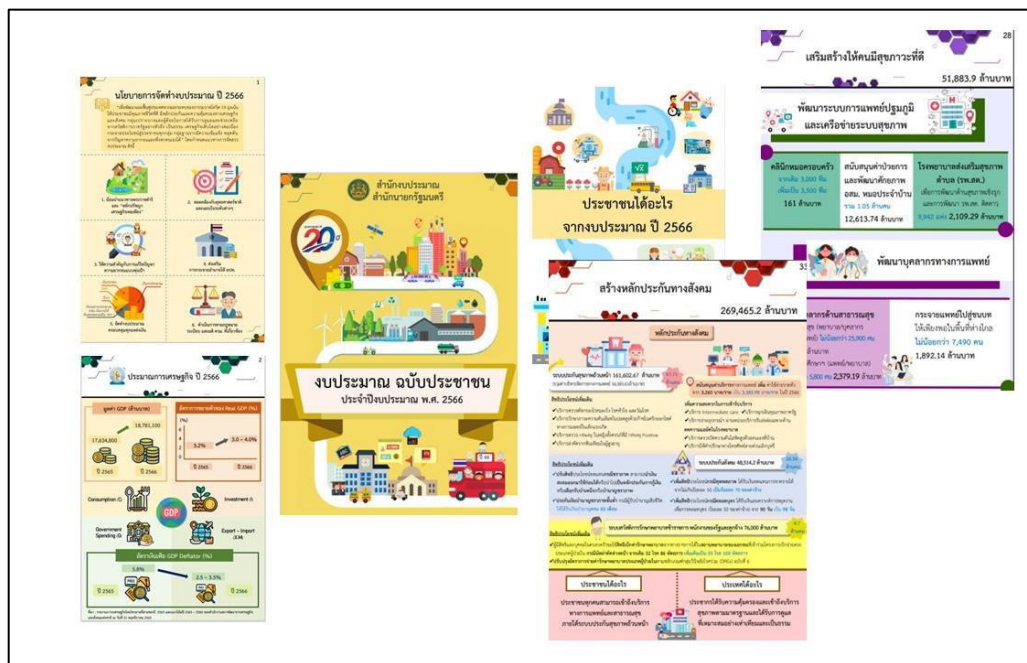
The screenshot shows the website of the Thai Budget Bureau (สำนักงานงบประมาณ). The main content area displays a list of budget documents. On the left, there is a vertical list of fiscal years: 2565, 2564, 2563, 2562, 2561 (เพิ่มเติม), 2561, 2560 (เพิ่มเติม), 2560, and 2559. The main grid shows document thumbnails with titles and dates. The titles include 'พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย...', 'ฉบับที่ ๑ รายรับ...', 'ฉบับที่ ๒ งบประมาณ...', 'ฉบับที่ ๓ เล่มที่ ๑...', and 'ฉบับที่ ๓ เล่มที่ ๒...'. The dates are all '26 ก.ย. 2565 | 00:00'.

ภาพที่ 1 แสดงการเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ

นอกเหนือจากเอกสารที่กำหนดตามกฎหมายแล้ว สำนักงานงบประมาณได้จัดทำเอกสาร “งบประมาณสังเขป” เพื่อเป็นฉบับสรุปภาพรวมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเอกสารทั้งหมดที่สำนักงานงบประมาณจัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาอนุมัติงบประมาณตามกระบวนการงบประมาณ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องคือฝ่ายบริหารได้แก่หน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจที่เป็นหน่วยรับงบประมาณ และฝ่ายนิติบัญญัติได้แก่สมาชิกสภาซึ่งเป็นผู้พิจารณาอนุมัติงบประมาณ ซึ่งได้เผยแพร่เอกสารดังกล่าวสู่สาธารณะ โดยคาดหวังว่าสามารถสื่อสารให้ประชาชนรับทราบถึงประเด็นข้อมูลการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่เนื่องจากเอกสารดังกล่าวมีลักษณะเชิงเทคนิคด้านการงบประมาณ และมีรายละเอียดจำนวนมากจึงอาจทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ

สำนักงานงบประมาณตระหนักถึงปัญหาและความท้าทายในการสื่อสารข้อมูลการจัดทำงบประมาณต่อสาธารณะ และได้เริ่มจัดทำเอกสาร “งบประมาณฉบับประชาชน” ในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปีในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ประชาชนสามารถรับรู้และเข้าใจข้อมูลการจัดทำงบประมาณรายจ่ายได้ง่ายขึ้น แต่เนื่องจากยังคงรูปแบบโครงสร้างการนำเสนอข้อมูลงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ข้อมูลสภาวะเศรษฐกิจ งบประมาณการรายรับ แหล่งที่มาของรายรับ นโยบาย วงเงินและโครงสร้างงบประมาณ การจำแนกงบประมาณตามมิติต่าง ๆ ซึ่งอาจจะยังคงมีลักษณะเชิงเทคนิคด้านการงบประมาณ ถึงแม้จะได้มีการเพิ่มข้อมูลชี้แจงประโยชน์

ที่ประชาชนจะได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่ยังเป็นเอกสารที่มีรายละเอียดจำนวนมากและอาจจะยังคงไม่สามารถสื่อสารให้ประชาชนทั่วไปทำความเข้าใจได้ง่ายนัก

ภาพที่ 2 แสดงข้อมูลงบประมาณฉบับประชาชนของสำนักงบประมาณ

จากการเผยแพร่ข้อมูลการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงบประมาณดังกล่าว พบว่าหากมีความสนใจอยากจะทราบข้อมูลประเด็นเรื่องใด จะค้นหาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่นำเสนอได้ค่อนข้างลำบาก ตัวอย่างเช่น หากประชาชนมีความสนใจอยากทราบข้อมูลนโยบายด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะเรื่องการรักษาพยาบาลในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า หากต้องการทราบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รัฐบาลเงินไปใช้กับระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าอย่างไร จะต้องสืบค้นจากเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เล่มที่ 11 โดยพบว่ากระทรวงสาธารณสุข ได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 152,263.89 ล้านบาท ประกอบด้วย งบประมาณรายจ่ายบุคลากร 113,732.37 ล้านบาท งบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ 37,176.54 ล้านบาท และงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ 1,354.97 ล้านบาท ประชาชนไม่สามารถหาข้อมูลได้ว่ารัฐใช้งบประมาณผ่านระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเป็นจำนวนเท่าใด หรืออยู่ในเอกสารหน้าใดจากเอกสารทั้งหมด 556 หน้า อย่างไรก็ตามเมื่อสืบค้นจากเอกสาร งบประมาณฉบับประชาชนปี พ.ศ. 2566 จะพบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ถึง 3 แห่ง ดังนี้ 1) รัฐใช้งบประมาณเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้าในมิติด้านสุขภาพ จำนวน 70,155 ล้านบาท ประชาชนผู้มีรายได้น้อย 13.45 ล้านคน เข้าถึงบริการสาธารณสุขผ่านระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 2) มิ่งบประมาณในยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เรื่องเสริมสร้างให้คนมีสุขภาพที่ดี จำนวน 51,831.80 ล้านบาท 3) มิ่งบประมาณในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เรื่องระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า จำนวน 161,602.67 ล้านบาท ครอบคลุมประชาชน 47.73 ล้านคน จากข้อมูลที่สืบค้นมาจะเห็นได้ว่ามีงบประมาณจำนวนหนึ่งที่มีอาจมีความสัมพันธ์กันเป็นตัวเลขงบประมาณ จำนวน 3 ชุดข้อมูล ซึ่งอาจสร้างความสับสนให้แก่ประชาชนทั่วไปว่าตัวเลขงบประมาณ

ที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าคือจำนวนเท่าใด เนื่องจากบุคคลทั่วไปจำนวนมากเวลาสืบค้นข้อมูลจะมุ่งเน้นเฉพาะค่าที่สนใจหรือเกี่ยวเนื่อง เช่น สุขภาพ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ รวมทั้งไม่ทราบถึงความสัมพันธ์ของแต่ละข้อมูลที่สำคัญกับงบประมาณนำเสนอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของสำนักงานงบประมาณที่จะต้องสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจว่ารัฐใช้งบประมาณของประเทศในเรื่องต่าง ๆ เป็นจำนวนเท่าใด ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย แม้ที่ผ่านมาสำนักงานงบประมาณจะจัดทำเอกสารงบประมาณฉบับประชาชนแล้วก็ตาม แต่อาจตอบคำถามแก่ประชาชนและสังคมได้ไม่ชัดเจนพอว่างบประมาณของประเทศนำไปใช้จ่ายในด้านใดบ้าง ด้วยรูปแบบข้อมูลที่สำคัญงบประมาณนำเสนอให้แก่ประชาชนอาจนำเสนอในประเด็นที่ประชาชนหรือสังคมให้ความสนใจน้อย

นอกจากนั้น ในการจัดทำงบประมาณฉบับประชาชนที่ผ่านมาสำนักงานงบประมาณดำเนินการโดยนำข้อมูลจากเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่าง ๆ มารวบรวมประมวลและสรุปเนื้อหาเพื่อนำเสนอเป็นงบประมาณฉบับประชาชน โดยอาจจะยังวิเคราะห์ความต้องการหรือปัญหาความไม่เข้าใจของประชาชนไม่เพียงพอเนื่องจากมีระยะเวลาจำกัด มีรูปแบบไม่สอดคล้องกับความสนใจหรือความต้องการของประชาชนที่ต้องการทราบถึงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายงบประมาณ รูปแบบการนำเสนอของสำนักงานงบประมาณไม่สามารถสื่อให้เข้าใจว่าประชาชนได้อะไรจากการจัดทำงบประมาณ จึงทำให้เกิดปัญหา ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน และเกิดข้อกังขาจากสังคม ดังที่ปรากฏในสื่อหลายครั้งเกี่ยวกับปัญหาข้อมูลเอกสารการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีจำนวนมากและเข้าใจได้ยาก สำนักงานงบประมาณจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงวิธีการสื่อสารข้อมูลการจัดทำงบประมาณกับภายนอก โดยรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือจากภายนอกถึงความต้องการทราบข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปี นอกเหนือจากการจัดทำข้อมูลในรูปแบบตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อที่จะพัฒนาการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพและปรับเปลี่ยนองค์กรสู่หลักการบริหารภาครัฐเพื่อประชาชนต่อไป

เดชรัตน์ สุขกำเนิด
Think Forward Center

อาจารย์เดชรัตน์ สุขกำเนิด ศูนย์นโยบายเพื่ออนาคต (Think Forward Center) เขียนถึง (ร่าง) พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีมติ "รับหลักการ" เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2564 ที่ผ่านมา พร้อมตั้งคำถามหา "คำอธิบาย" หลังได้อ่านเอกสาร "ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ 2565" ว่าทำไมรัฐบาลจึงตัดสินใจจัดสรรงบประมาณบางหมวดเพิ่มขึ้น แต่บางหมวดกลับถูกปรับลดงบประมาณลงไปมาก และคำถามสำคัญที่ว่า งบประมาณรายจ่ายในแต่ละปีกำลังนำพาประเทศของเราไปสู่อะไร?

SDG Insights ฉบับนี้ สรุปใจความสำคัญ 4 เหตุผลที่ทำให้เอกสารงบประมาณล่าสุดถึงได้ 'เข้าใจยากและเข้าใจถึงยาก' กลายเป็นเรื่องที่เรา 'ไม่รู้จักรัก' โดยตั้งคำถามการจัดทำงบประมาณของประเทศในเชิงความสอดคล้องกับเป้าหมายแผนชาติระยะยาวของไทย หรือแม้กระทั่งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และสถานการณ์โควิด-19 การจัดทำงบประมาณที่ผ่านมาจนถึงครั้งนี้ได้สำรวจ ติดตาม ประเมินผล 'ผลลัพธ์' ที่ควรจะเป็นหรือไม่ในกระบวนการจัดทำ ตลอดจนว่าบทบาทของประชาชนในฐานะ 'ผู้เสียภาษี' และเสียงสะท้อนจากระดับพื้นที่จะอยู่ตรงไหนในสมการกระบวนการจัดทำงบประมาณของประเทศ

เพื่อน ๆ หลายคนสงสัยว่า การที่ผมอ่านเอกสารงบประมาณเยอะ ๆ (และเขียนเรื่องงบประมาณมาหลายบทความ) ผมพอจะมองเห็นทิศทางการพัฒนาประเทศ (ผ่านการจัดสรรงบประมาณ) ว่าจะไปในทิศทางใด? หรือหนทางในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือไม่? ผมขอตอบเลยว่า "ไม่" ครับ

ภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างความคิดเห็นต่อการเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณ

สามารถสรุปปัญหาของการสื่อสารข้อมูลในปัจจุบันได้ ดังนี้

1) รูปแบบการสื่อสารสู่สาธารณะ

ประชาชนไม่สามารถเข้าใจถึงการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล เนื่องจากเอกสารที่สำนักงานงบประมาณเผยแพร่มีจำนวนมากและเข้าใจได้ยาก หากไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านการงบประมาณหรือการบริหารราชการภาครัฐ รวมทั้งรูปแบบการสื่อสารกับประชาชน หรือภายนอก ไม่สอดคล้องกับบริบทที่สังคมต้องการรับรู้ ไม่สื่อว่าทิศทางของงบประมาณหรือเป้าหมายของการพัฒนาคืออะไร ไม่สามารถสะท้อนให้ประชาชนได้รับทราบที่รัฐต้องการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ อย่างไร

2) ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ

กระบวนการจัดทำงบประมาณมีการพิจารณารายละเอียดข้อมูลจำนวนมาก รูปแบบหรือข้อมูลมีความหลากหลายเนื่องจากหน่วยรับงบประมาณมีความเข้าใจการจัดทำรายละเอียดข้อมูลประกอบการพิจารณางบประมาณแตกต่างกัน สำนักงานงบประมาณจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาและทำความเข้าใจในรายละเอียดมาก ประกอบกับจำนวนหน่วยรับงบประมาณเพิ่มมากขึ้นและระยะเวลาในการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์มีจำกัดเนื่องด้วยต้องปฏิบัติให้ทันต่อปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

3) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้สำหรับการจัดทำงบประมาณในปัจจุบันมีความล้ำสมัยและไม่มี ความยืดหยุ่น ไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการประมวลผลหรือรายงานตามความต้องการของผู้ใช้งานได้เนื่องจากเป็นระบบที่พัฒนาและใช้งานมานาน รวมทั้งไม่รองรับการขยายตัวในอนาคต

2.1.3 ความจำเป็นในการพัฒนา

เนื่องจากในปัจจุบันสถานการณ์ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ทำให้ภาครัฐต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องเตรียมพร้อมเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนผ่านข้อมูล การวิเคราะห์ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ การพัฒนาประเทศภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน และการพัฒนา ด้านเทคโนโลยีทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีปริมาณข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก มีทั้งข้อมูลที่เป็นจริงและเป็นเท็จ รัฐจึงต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ มีการสื่อสารให้ประชาชนรับทราบ รับรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

การสื่อสารให้ประชาชนได้เกิดความเข้าใจว่างบประมาณของภาครัฐซึ่งมีที่มาจากภาษีของประชาชนจะถูกนำไปใช้จ่ายเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการขับเคลื่อนประเทศในทิศทางใด หรือเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในประเทศอย่างไรนั้น เป็นพื้นฐานของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยซึ่งประชาชนใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเข้ามาเป็นฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อออกกฎหมายต่าง ๆ เป็นกรอบในการบริหารประเทศ และผู้ที่ได้รับเสียงข้างมากในรัฐสภาเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่ประกาศในการเลือกตั้งและต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อเริ่มบริหารประเทศตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประชาชนชาวไทยทุกคนมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องเสียภาษีให้กับรัฐบาลตามที่กฎหมายกำหนด

การเสียภาษีควบคู่กับการมีสิทธิในการเลือกผู้แทนราษฎรเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินเป็นการจัดการสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ความเข้าใจว่ารัฐบาลจัดสรรงบประมาณในแต่ละปี

อย่างไรโดยตั้งเป้าหมายว่าจะดำเนินนโยบายผ่านยุทธศาสตร์ต่าง ๆ อย่างไรให้เกิดผลตามที่รัฐบาลได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาและได้สัญญาไว้กับประชาชนเมื่อครั้งหาเสียงเลือกตั้งนั้น ย่อมจะทำให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าได้ว่าในแต่ละปีรัฐบาลและรัฐสภาที่ประชาชนได้เลือกมานั้นได้ดำเนินการบรรลุผลตามที่ได้แถลงไว้ได้อย่างไร

การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสามารถเป็นกลไกในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำหน้าที่พลเมืองซึ่งจะส่งผลให้ทรัพยากรมนุษย์พัฒนาและเกิดการพัฒนาประเทศ ดังนี้

1. ประชาชนได้เรียนรู้ เนื่องจากกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้เข้าร่วม ประชาชนจะได้รับข่าวสารต่าง ๆ และเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ อีกทั้งยังเพิ่มการมองภาพการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้กว้างขึ้น นอกจากนี้ เมื่อประชาชนได้รับการอธิบายเหตุผลในการดำเนินนโยบายจากฝ่ายรัฐ ประชาชนจะได้เรียนรู้และเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าเดิม และเมื่อรัฐได้ฟังเหตุผลจากประชาชน จะทำให้ผลการตัดสินใจนโยบายได้ดีกว่าเดิม เป็นการเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเพราะเห็นประโยชน์และมีความชัดเจนในการทำงานของภาครัฐ

2. ประชาชนได้รับการพัฒนา จากการเรียนรู้ที่ประชาชนได้รับ ผลที่ตามมาคือ ประชาชนได้รับการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมจะช่วยให้คนที่มีส่วนร่วมมีความรู้สึกรับผิดชอบและมีมโนธรรม

3. ประชาชนสามารถติดตามการทำงานของภาครัฐ ที่จะสามารถสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้งบประมาณและมีโอกาสบอกให้รัฐรับทราบถึงปัญหาและความต้องการ เพื่อรัฐจะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้

ความสามารถในการสื่อสารจากภาครัฐ จะช่วยให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วม และสร้างความเข้าใจกับประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ดึงดูดความสนใจจากประชาชนหรือบุคคลที่อยากรับทราบข้อมูล ดังนั้น การพัฒนาการสื่อสารข้อมูลการจัดทำงบประมาณ จะเป็นจุดเริ่มต้นของการให้ประชาชนรับทราบและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการภาครัฐ การเข้าถึงนโยบายและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อที่จะสามารถทำหน้าที่พลเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเมื่อประชาชนสามารถรับรู้ได้ว่ารัฐกำลังทำอะไร มีการวางแผนเพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศอย่างไร จะส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของประชาชน ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 50 บุคคลมีหน้าที่ ดังนี้ 1) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ รวบรวมตลอดทั้งสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และให้ความร่วมมือในการบรรเทาสาธารณภัย 3) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด 4) เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ 5) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ 6) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม 7) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ 8) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม 9) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ 10) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากสภาพปัญหา ความท้าทาย และความจำเป็นที่ควรดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดที่จะ พัฒนาระบบเพื่อการสื่อสารข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเป็นกลไกในการช่วยพัฒนาประเทศ และสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กร

2.2.1 หลักการ แนวคิด ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 140 กำหนดว่าการจ่ายเงินแผ่นดินจะกระทำได้เฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือ กฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง หรือกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และในมาตรา 141 กำหนดว่างบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ่มชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารหากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน

- พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พุทธศักราช 2562 มาตรา 4 เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มาตรา 17 ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ โดยต้องให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถนำไปเผยแพร่ ใช้ประโยชน์ หรือพัฒนาบริการและนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ

- แนวคิดระบบราชการ 4.0 เป็นแนวคิดที่ปรับเปลี่ยนการทำงานของภาครัฐหรือระบบราชการให้ทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ให้ภาครัฐสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนและเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลภาครัฐและระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดบริการสาธารณะที่ตรงกับความต้องการของประชาชน อำนวยความสะดวกและเชื่อมโยงการบริหารภาครัฐด้วยกัน

- การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คือ การสื่อสารจากผู้ส่งสารอันได้แก่ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐไปยังผู้รับสาร คือ ประชาชน โดยข้อมูลของทางราชการหรือเอกชนที่หน่วยงานรัฐครอบครองนั้น ผู้ปฏิบัติมีหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยราชการนั้น ๆ ต้องสามารถเปิดให้ประชาชนได้รับทราบ

- การยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People centric government) ทำให้ภาครัฐต้องทำงานเชิงรุก โดยพิจารณาว่าประชาชนต้องการอะไร มุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชน ใช้ประโยชน์จากข้อมูลภาครัฐและระบบเทคโนโลยีช่วยในการบริหารจัดการที่ตรงกับความต้องการประชาชน

- การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยตรงและมีการให้ข้อมูลประกอบการพิจารณากับประชาชนในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ (Public participation can be any process that directly engages the public in decision-making and gives full consideration to public input in making that decision, US.EPA.) โดย International Association for Public Participation (IAPP) ได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- 1) การให้ข้อมูลข่าวสาร (To Inform) ถือเป็นการมีส่วนร่วมระดับล่างที่สุด แต่มีความสำคัญที่สุดเพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ

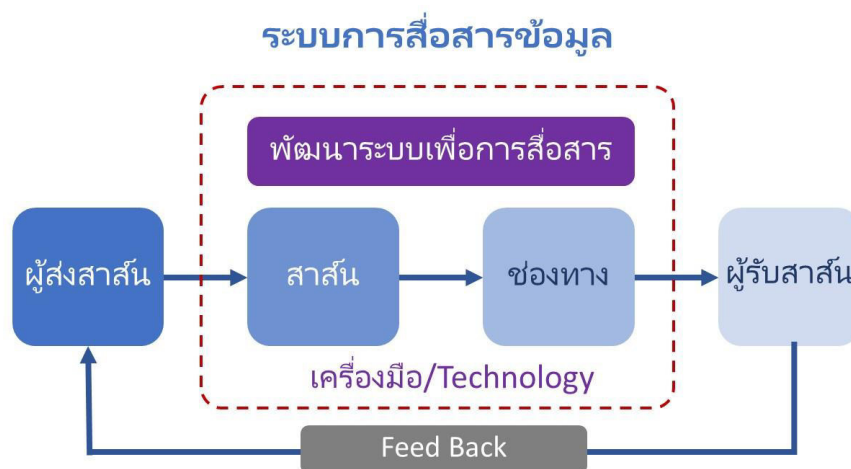
- 2) การให้คำปรึกษาหารือ (To Consult) หรือการรับฟังความเห็น เป็นการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจ

- 3) การเข้าร่วมกิจกรรม (To Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ

- 4) ความร่วมมือ (To Collaborate) เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคีสาธารณะมีส่วนร่วม กับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วม

- 5) การมอบอำนาจการตัดสินใจ (To Empower) หรือการให้อำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสุดท้าย โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติ

- การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Communication) เป็นแนวทางการสื่อสารที่วิเคราะห์ถึงกระบวนการ ตั้งแต่ผู้ส่งสารถึงผู้รับสาร โดยวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกหรือจัดทำข้อมูลที่ดีหรือเหมาะสมที่สุด ผ่านช่องทางที่เหมาะสม เพื่อสื่อสารให้ผู้รับสารที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย ในเวลาที่เหมาะสม และมีการรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากกระบวนการสื่อสารดังกล่าวมาปรับปรุงพัฒนาการสื่อสารข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ ดังแสดงในภาพ

ภาพที่ 4 แผนภาพระบบการสื่อสารข้อมูล

2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

2.2.2.1 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) ของสำนักงานงบประมาณในการสื่อสารข้อมูลสู่สาธารณะเพื่อทำความเข้าใจการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1) จุดแข็ง (Strengths)

- สำนักงานงบประมาณเป็นหน่วยงานกลางที่มีความพร้อมของข้อมูล ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์การดำเนินนโยบายด้านต่าง ๆ ของหน่วยงาน

- การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นประเด็นนโยบายที่ประชาชนให้ความสนใจ

- สำนักงานงบประมาณมีความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้าน

การงบประมาณ

2) จุดอ่อน (Weaknesses)

- สำนักงานงบประมาณมีการสื่อสารกับประชาชนทั่วไปน้อย ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจกระบวนการงบประมาณ เนื่องจากผู้ติดต่อหลักของสำนักงานงบประมาณคือหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ และฝ่ายนิติบัญญัติ

- ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่รัฐเลือกใช้ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกช่วงวัยทำให้ประชาชนไม่สามารถรับข้อมูลได้ทั่วถึง

- ข้อมูลที่สำนักงานงบประมาณได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ มีจำนวนมากทำให้ยากต่อการวิเคราะห์ในมิติต่างๆ

- เทคโนโลยีที่ใช้งานจัดทำงบประมาณปัจจุบัน ไม่ทันสมัย ไม่สามารถรองรับความต้องการในการเปลี่ยนรูปแบบการใช้งานหรือประมวผลต่าง ๆ ได้ทันสถานการณ์

3) โอกาส (Opportunities)

- เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสารการจัดทำงบประมาณสำหรับประชาชนได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

- สำนักงานงบประมาณมีช่องทางที่หลากหลายในการสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจการจัดทำงบประมาณ ทั้งรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์

- ค่านิยมในปัจจุบันทำให้ประชาชนมีแนวคิดที่เปิดกว้าง ประชาชนให้ความสำคัญในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อนำไปพัฒนาประเทศมากขึ้น

4) อุปสรรค (Threats)

- การจัดทำงบประมาณมีความซับซ้อนและมีภาษาเชิงเทคนิคที่บางครั้งเข้าใจยาก การจัดทำระบบเพื่อจะสื่อสารจึงจำเป็นต้องใช้หลากหลายวิธี

- เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสำนักงานงบประมาณต้องพัฒนาระบบอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

- ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและสะดวกซึ่งบางครั้งอาจมีการส่งต่อข้อมูลที่เป็นเท็จ ประชาชนอาจเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองคลาดเคลื่อน บางครั้งปิดกั้นการรับรู้ข้อมูล ในเชิงบวกจากภาครัฐ เลือกเชื่อข้อมูลในเชิงลบมากกว่า

จากการพิจารณาแล้วพบว่า เพื่อเป็นการพัฒนาการสื่อสารข้อมูลงบประมาณรายจ่ายสำหรับประชาชน ประกอบด้วยประเด็นสำคัญในการพัฒนาระบบการสื่อสารมีดังนี้

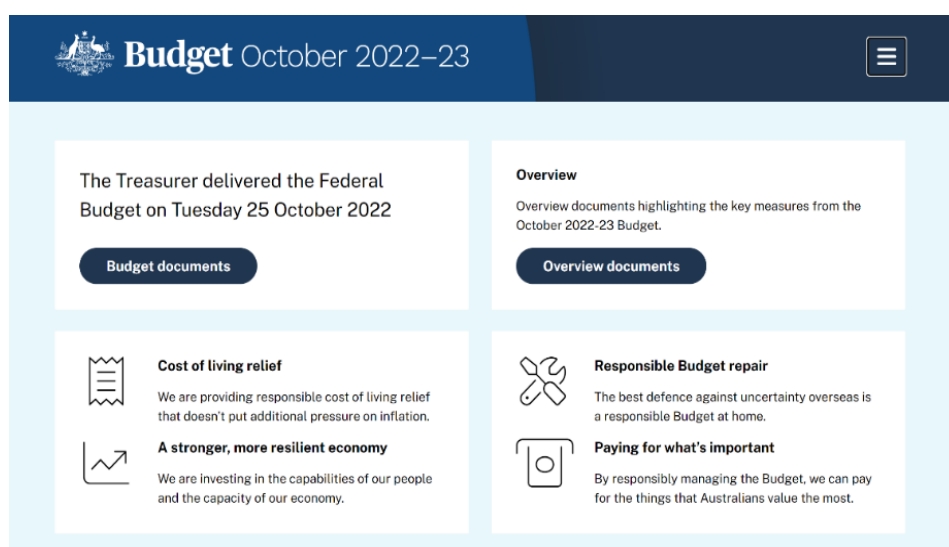
1. ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้รับสาร ซึ่งได้แก่ ประชาชน เป็นหลัก มีช่องทางสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ทราบว่าผู้รับสารมีความต้องการอย่างไร เพื่อพัฒนาหรือกำหนดประเด็นในการสื่อสาร ทำให้ข้อมูลที่เผยแพร่ต่อผู้รับสาร สามารถสร้างการรับรู้และเข้าใจต่อกลุ่มเป้าหมาย

2. ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน การพัฒนาระบบการสื่อสารการจัดทำงบประมาณ ต้องอาศัยความร่วมมือจากภายในและภายนอกองค์กรในการร่วมกันวิเคราะห์พิจารณาประมวลผลข้อมูลรูปแบบและประเด็นการนำเสนอ

3. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประมวลผลการทำงานและไม่เป็นภาระของผู้ปฏิบัติงานในปัจจุบัน

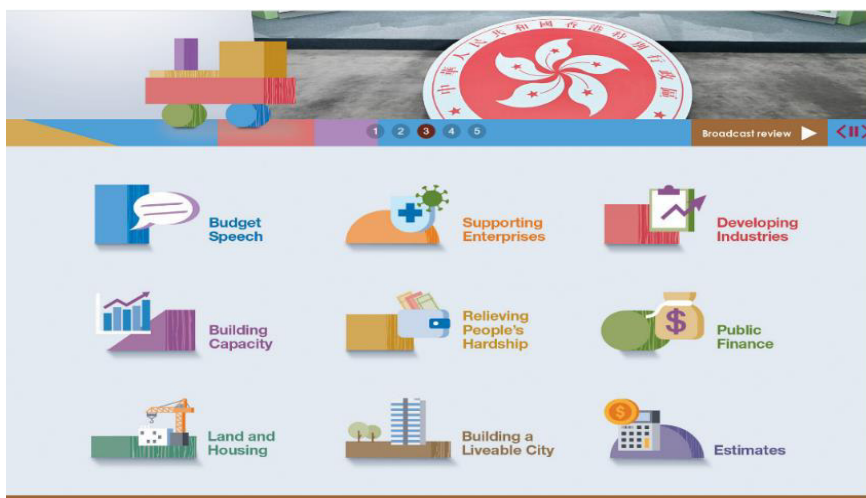
2.2.2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกับต่างประเทศ รัฐบาลในต่างประเทศมีการเผยแพร่ข้อมูลการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งมีรายละเอียดด้านการคลังต่าง ๆ ที่นำเสนอฝ่ายนิติบัญญัติสู่สาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการสื่อสารข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปีสำหรับประชาชน ซึ่งมีเป้าหมายให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจในความพยายามขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐ ตัวอย่างเช่น

- รัฐบาลเครือรัฐออสเตรเลีย เผยแพร่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565 โดยสื่อสารในรูปแบบการนำเสนอประเด็นที่ประชาชนสนใจและเข้าใจได้ง่าย ได้แก่ การบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน การกระตุ้นเศรษฐกิจ การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ และการใช้จ่ายในสิ่งที่มีความจำเป็น

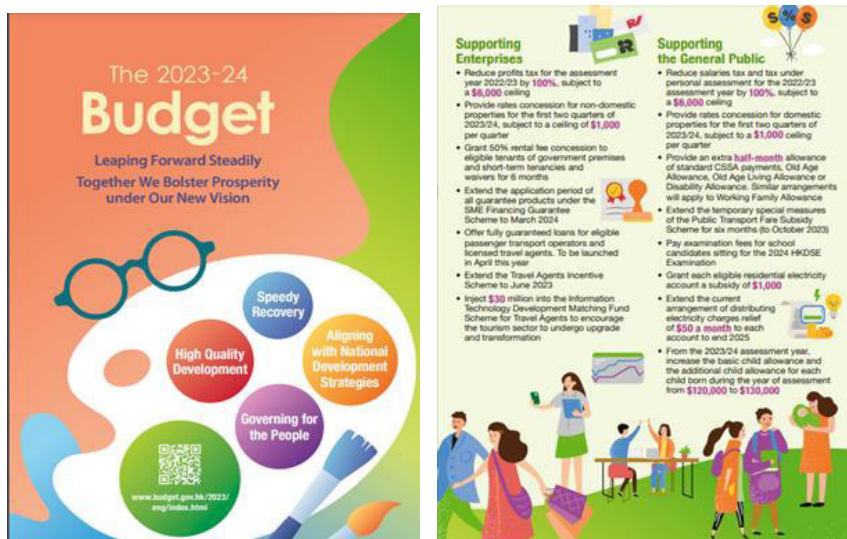

ภาพที่ 5 แสดงการเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณของรัฐบาลออสเตรเลีย

• รัฐบาลเขตบริหารพิเศษฮ่องกง จัดทำรูปแบบการนำเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปี เผยแพร่บนหน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลขงบประมาณประจำปีได้ง่าย มีการสรุปภาพรวมว่างบประมาณจะใช้ในด้านใดบ้าง ทั้งแบบ Infographic และการบรรยายเป็นข้อความ รวมทั้ง สามารถ Download เอกสารงบประมาณฉบับเต็มได้ผ่านหน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน

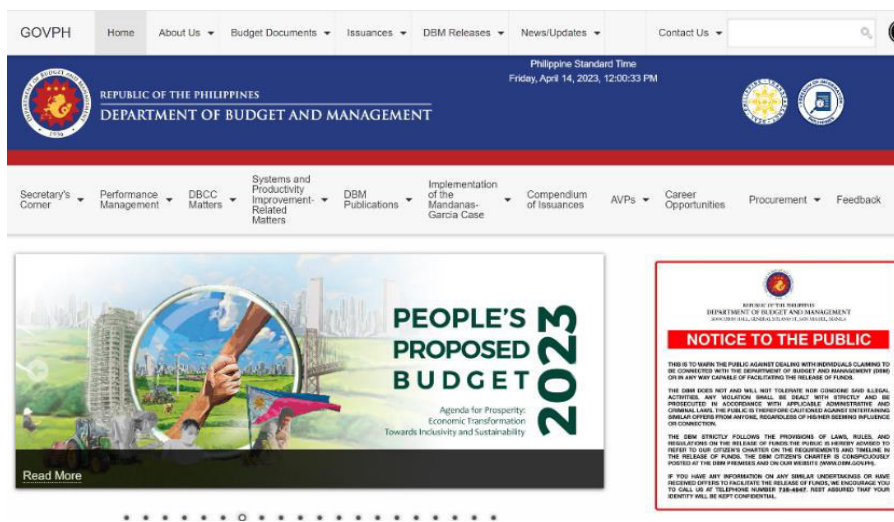

ภาพที่ 6 แสดงการเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณของรัฐบาลเขตบริหารพิเศษฮ่องกง นอกจากนี้ รัฐบาลฮ่องกงได้มีการจัดทำเอกสารแผ่นพับสื่อสารสรุปจุดเน้นของงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบว่าภารกิจใช้งบประมาณมีจุดเน้นอย่างไร โดยรูปแบบมีการสรุปประเด็นสำคัญในแต่ละด้านที่รัฐบาลมีนโยบาย ซึ่งไม่ได้มีรายละเอียดจำนวนมากและเข้าใจได้ง่าย

ภาพที่ 7 แสดงข้อมูลสรุปจุดเน้นงบประมาณของรัฐบาลเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

● รัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ จัดทำรูปแบบการนำเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปี ผ่านหน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน แต่การหาข้อมูลด้านงบประมาณรายจ่ายประจำปีค่อนข้างยาก ทั้งนี้ หน่วยงานมีการจัดทำงบประมาณสำหรับประชาชน (People’s Budget) เพื่อให้ประชาชนเข้าใจ การจัดสรรงบประมาณในแต่ละปี ซึ่งลักษณะการจัดทำคล้ายกับรูปแบบที่สำนักงานงบประมาณได้เผยแพร่ นอกจากนั้น ได้มีการจัดทำช่องทางสื่อสารกับประชาชนโดยเปิดให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือสอบถามข้อมูลได้โดยตรงผ่านหน้าเว็บไซต์

ภาพที่ 8 แสดงการเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณของรัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ภาพที่ 9 ข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชนของรัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

จากตัวอย่างการสื่อสารหรือรูปแบบการนำเสนอข้อมูลการจัดทำงบประมาณของรัฐบาลในประเทศต่าง ๆ จะพบว่านอกเหนือจากการเผยแพร่เอกสารข้อมูลงบประมาณซึ่งมีลักษณะแจกแจงรายละเอียดด้าน

การคลังเพื่อนำเสนอต่อฝ่ายนิติบัญญัติทั่วไปแล้ว ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการสื่อสารกับประชาชนผ่านเว็บไซต์เพื่อนำเสนอข้อมูลการจัดทำงบประมาณประจำปีในรูปแบบที่เข้าใจง่าย สามารถค้นหาข้อมูลได้ง่ายไม่ซับซ้อน เนื้อหาที่นำเสนอเป็นประเด็นที่มีลักษณะที่ใกล้ชิด เป็นประเด็นข้อมูลที่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือข้อมูลที่ผู้รับสารสนใจได้ประโยชน์ ไม่ได้นำเสนอรายละเอียดมากเกินไป และบางประเทศพัฒนารูปแบบที่มีความทันสมัย ดึงดูดความสนใจจากประชาชนหรือบุคคลที่อยากรับทราบข้อมูล

ดังนั้น การพัฒนาการสื่อสารข้อมูลการจัดทำงบประมาณ จะเป็นจุดเริ่มของการให้ประชาชนรับทราบและมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการภาครัฐ การที่สำนักงบประมาณจะจัดทำรายงานข้อมูลการจัดทำเพื่อตอบสนองประชาชนจะต้องใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละประเด็นเอง ซึ่งระบบ e - Budgeting ที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน ไม่สามารถรองรับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียกใช้หรือรายงานข้อมูลได้ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องใช้แรงงานและเวลาในการรวบรวมข้อมูลทุกครั้งไป ควรมีการพัฒนากระบวนการสื่อสารการจัดทำงบประมาณให้สามารถตอบสนองต่อบุคคลภายนอกที่อยากจะได้รับรู้ข้อมูล ควรคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องอื่น โดยรับฟังความเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้ทราบถึงลักษณะเป้าหมายที่ต้องการสื่อสาร เพื่อให้สามารถออกแบบโครงสร้างรูปแบบการสื่อสารข้อมูลให้ตอบสนองกับความต้องการ และจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่จะสามารถเข้ามารองรับการจัดการข้อมูลที่มีอยู่ให้สามารถประมวลผลและรายงานในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ส่งและผู้รับข่าวสาร รวมทั้งมีการติดตามประเมินผล เพื่อใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข้อมูลด้านงบประมาณเพื่อประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรเพื่อประชาชนต่อไป

2.2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหา

จากประเด็นปัญหาที่พบในสถานการณ์ปัจจุบัน จะเห็นได้ว่ารูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารและทำความเข้าใจกับสาธารณะ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการทำงานมีความสำคัญมาก ดังนั้น การพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสารข้อมูลสู่สาธารณะ จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการจะช่วยพัฒนาการปฏิบัติงานของหน่วยงานอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

1) การพัฒนารูปแบบการสื่อสารข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการสื่อสารผู้ส่งสารจะต้องวางแผนขั้นตอนการสื่อสาร เริ่มจากกำหนดวัตถุประสงค์ของการสื่อสารว่าต้องการจะให้ผลลัพธ์ออกมาเป็นอย่างไรเพื่อนำไปใช้ในการวางกลยุทธ์ด้านการสื่อสาร ซึ่งในที่นี้ วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร คือ เพื่อให้ประชาชนรู้และเข้าใจว่าในแต่ละปีรัฐนำเงินไปใช้อย่างไร จากนั้นจึงกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารสู่สาธารณะคือประชาชน เมื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสารแล้วต้องทำการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย และเลือกเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อ โดยรูปแบบการนำเสนอข้อมูลการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อประชาชนในการทำความเข้าใจกับทิศทางหรือเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนา จึงควรเปิดรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงภาคประชาชนว่าต้องการทราบข้อมูลการจัดสรรงบประมาณด้านใดบ้าง ภาครัฐต้องการสื่อสารนโยบายใดให้ประชาชนได้รับทราบ มีช่องทางสื่อสารกับตัวแทนภาคประชาชน ภาครัฐ เพื่อสร้างความเข้าใจและรับรู้ความต้องการของภาคประชาชน สร้างการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของภาคประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่ายผ่านทางสื่อออนไลน์

- **วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย** การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการจะส่งสารนั้น จะช่วยให้สามารถวางแผนการสื่อสารได้อย่างสมเหตุสมผล โดยกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มก็จำเป็นต้องเลือกข้อมูล เนื้อหา ข้อความที่แตกต่างกัน เช่น การกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามพื้นที่ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ อาชีพ เป็นต้น โดยการสื่อสารของสำนักงบประมาณควรวิเคราะห์มิติต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ครอบคลุมประชาชนของประเทศและกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสื่อสารเพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการรับรู้ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ

- **วิเคราะห์ข้อมูล** เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายแล้ว ต่อไปคือการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดประเด็นและรูปแบบโครงสร้างข้อมูลในการสื่อสารให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในมิติต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น 1) มิติกลุ่มเป้าหมายตามช่วงวัย อาจแบ่งเป็น วัยเรียน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ ข้อมูลที่นำเสนอให้แต่ละกลุ่มก็จะมี ความแตกต่างกัน โดยวัยเรียนจะให้ความสนใจกับงบประมาณด้านการศึกษา เช่นการพัฒนา/ปรับปรุงสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตร สำหรับวัยทำงานจะให้ความสนใจการใช้งานงบประมาณเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศรวมถึงสวัสดิการที่รัฐจัดสรรให้ หรือการใช้งานงบประมาณเพื่อพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เพื่อสานต่อการประกอบอาชีพของประชาชน การใช้งบประมาณด้านสวัสดิการสำหรับประชาชน ซึ่งวัยชราจะมีความสนใจการใช้งานด้านสาธารณสุข งบประมาณด้านสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ 2) มิติกลุ่มเป้าหมายตามอาชีพ อาจแบ่งเป็น เกษตรกร ภาคอุตสาหกรรม ภาครัฐ ภาคเอกชน ซึ่งการนำเสนอให้แต่ละกลุ่มก็จะแตกต่างกันขึ้นกับความสนใจของแต่ละกลุ่ม 3) มิติกลุ่มเป้าหมายตามพื้นที่ ข้อมูลที่ประชาชนในพื้นที่สนใจ คือ ในแต่ละจังหวัดรัฐได้พัฒนาอะไร เป็นต้น

- **เลือกช่องทางการสื่อสาร** การเลือกช่องทางการสื่อสารขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายว่ามีการเปิดรับข้อมูลผ่านช่องทางใดบ้าง เหมาะกับการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลเพื่อสื่อสารกับประชาชนในรูปแบบใดบ้าง สำหรับการสื่อสารข้อมูลงบประมาณสู่สาธารณะ การสื่อสารออนไลน์ผ่านเว็บไซต์สำนักงบประมาณเป็นช่องทางการสื่อสารหลักที่มีประสิทธิภาพ เข้าถึงประชาชนทั่วไปได้ง่าย ในวงกว้างและรวดเร็ว นอกจากนี้ อาจมีการเพิ่มทางเลือกช่องทางสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด เช่น Facebook Twitter YouTube Chatbot เพราะปัจจุบันเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่สามารถสื่อสารครอบคลุมประชาชนทุกพื้นที่และรวดเร็ว

2) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการสื่อสารข้อมูล

การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้ามาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประมวลผลข้อมูลด้านงบประมาณ และสามารถนำเสนอผลงานรูปแบบการรายงานข้อมูลต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของผู้ใช้โดยประหยัดแรงงานและเวลา โดยเทคโนโลยีที่พัฒนาต้องเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ e - Budgeting เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการทำงานและความถูกต้องของข้อมูลงบประมาณ

การสื่อสารข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชนบนช่องทางการสื่อสารออนไลน์บนเว็บไซต์ สำนักงบประมาณเป็นช่องทางที่เข้าถึงประชาชนได้ง่ายและในวงกว้าง ซึ่งรูปแบบในการสื่อสารควรเป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจและมีรูปแบบที่เข้าใจง่าย ดังตัวอย่างตามภาพที่ 10

ภาพที่ 10 : แสดงตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชนผ่านหน้าเว็บไซต์สำนักงานงบประมาณ

ตัวอย่างเช่น หากประชาชนมีความสนใจอยากทราบข้อมูลนโยบายด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะเรื่องการรักษาพยาบาลในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า สามารถเข้าไปเลือกดูข้อมูลในหัวข้อสวัสดิการสังคม ซึ่งจะสามารถเชื่อมต่อไปยังรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ ของรัฐ ดังภาพที่ 11 และเมื่อเลือกหัวข้อการรักษาพยาบาลระบบจะแสดงผลรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณการรักษาพยาบาล ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 11 : แสดงตัวอย่างการแสดงผลหัวข้อข้อมูลผ่านหน้าเว็บไซต์

ภาพที่ 12 : แสดงตัวอย่างการแสดงผลละเอียดงบประมาณผ่านหน้าเว็บไซต์

นอกจากนี้ สำนักงานงบประมาณควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารกับประชาชนโดยใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการค้นหาข้อมูลและตอบคำถามเบื้องต้นแก่ประชาชน ตัวอย่างเช่น หน้าเว็บไซต์สำนักงานงบประมาณอาจมีการพัฒนาระบบ Chatbot เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารและให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่ประชาชน ดังภาพที่ 13

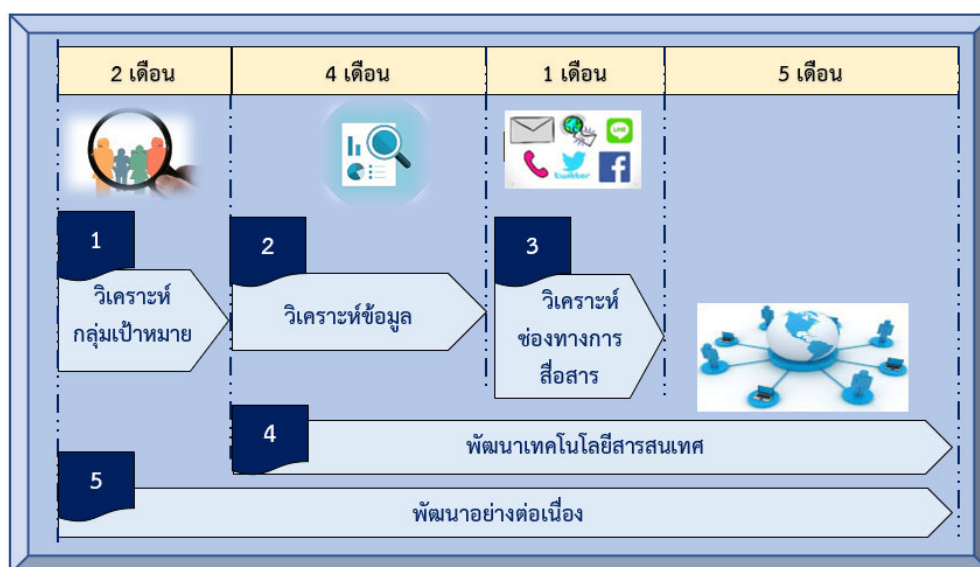
ภาพที่ 13 : แสดงตัวอย่าง Chatbot สำนักงานงบประมาณ เพื่อใช้ในการให้ข้อมูลแก่ประชาชน

3) การติดตามประเมินผล

การพัฒนารูปแบบการสื่อสารมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและติดตามประเมินผล โดยมีช่องทางรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

ในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสารข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชนของสำนักงานงบประมาณ มีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

- 1) วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของการสื่อสาร ศึกษารูปแบบมิติต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อวิเคราะห์ถึงความต้องการในการรับรู้ข้อมูลของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยมีช่องทางในการสำรวจและรับฟังความเห็นจากภายนอกและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน และนำไปสู่การออกแบบโครงสร้างรูปแบบการสื่อสารที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดประเด็นในการสื่อสาร ร่วมกันวิเคราะห์ระดับความเห็นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลงบประมาณและกำหนดประเด็นเพื่อออกแบบลักษณะข้อมูลในการสื่อสาร และกำหนดรูปแบบการนำเสนอการสื่อสารให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- 3) วิเคราะห์ช่องทางการสื่อสาร การสื่อสารในระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์เป็นช่องทางที่มีประสิทธิภาพ หรือวิเคราะห์ช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ เพื่อเลือกเครื่องมือหรือช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม
- 4) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ออกแบบหรือพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสอดคล้องกับความต้องการควบคู่กับการออกแบบโครงสร้างรูปแบบการสื่อสารเพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน
- 5) พัฒนาอย่างต่อเนื่อง กระบวนการพัฒนาระบบการทำงานหลังจากขั้นตอนการวางแผนและลงมือพัฒนาแล้ว ต้องทำการตรวจสอบการดำเนินการว่าได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และควรมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงการพัฒนาการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 14 แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบเพื่อการสื่อสารข้อมูล

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ และแนวทางการบริหารจัดการ

สำนักงบประมาณมุ่งสู่การเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลที่ทันสมัยและเชื่อถือได้ ประกอบกับทิศทางในการพัฒนาประเทศกำหนดให้การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐมีความทันสมัย สมรรถนะสูงตอบสนองความต้องการประชาชน ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะช่วยทำให้เป็นไปตามเป้าหมายได้แก่ การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนาการทำงาน ซึ่งสำนักงบประมาณเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณที่สนองต่อนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด ดังนั้น การสื่อสารข้อมูลการจัดทำงบประมาณ

สู่สาธารณะจะเป็นกลไกหนึ่งที่สามารถสื่อสารแนวนโยบายหรือทิศทาง การขับเคลื่อนประเทศของรัฐบาล ซึ่งมีปัจจัยที่อาจกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการและแนวทางการบริหารจัดการ ดังนี้

1) มุมมองของผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญในการสื่อสารข้อมูลกับประชาชนทั่วไป เนื่องจากที่ผ่านมาการจัดทำงบประมาณดำเนินการตามกฎหมาย โดยการสื่อสารที่สำนักงานงบประมาณให้ความสำคัญคือหน่วยรับงบประมาณ ซึ่งถือเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอโดยคำนึงถึงประชาชน ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงซึ่งต้องเข้าใจบริบทของการเปลี่ยนแปลง จึงควรแสดงให้ผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารข้อมูลสู่สาธารณะ

2) การขาดการวางแผนและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน เนื่องจากการพัฒนารูปแบบการสื่อสารข้อมูลต้องอาศัยผู้เกี่ยวข้องหลายส่วน ทั้งบุคลากรภายในองค์กรและภายนอกองค์กร โดยเฉพาะประชาชนทั่วไปซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสาร การขาดการวางแผนการดำเนินการที่ชัดเจนทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่ทราบถึงเป้าหมายและระยะเวลา รวมถึงรูปแบบในการพัฒนา จึงต้องมีการจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาของหน่วยงานเพื่อเป็นกรอบทิศทางและระยะเวลาการดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

3) ความร่วมมือจากบุคลากรภายในองค์กร การขับเคลื่อนการดำเนินการต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรภายในองค์กร เนื่องจากข้อเสนอการพัฒนาต้องถูกนำไปสู่การปฏิบัติ บุคลากรภายในองค์กรต้องปรับเปลี่ยนความคิดโดยมุ่งเน้นประชาชนเป็นหลัก การทำความเข้าใจและสื่อสารกับบุคลากรให้เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการสื่อสารข้อมูลสู่สาธารณะ การรับรู้ข้อมูลการจัดทำงบประมาณของประชาชนจะสามารถเป็นกลไกในการช่วยพัฒนาการดำเนินงานที่พลเมืองได้ต่อไป

4) การขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับหลายโครงการ จึงควรกำหนดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับประชาชน เพื่อสามารถรับทราบถึงข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์และสามารถนำมาพัฒนารูปแบบการสื่อสารข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

การพัฒนาองค์กรโดยการพัฒนากระบวนการเพื่อการสื่อสารข้อมูลงบประมาณสำหรับประชาชน ซึ่งคุณลักษณะที่จะสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนข้อเสนอให้ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย

1) เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณมีความสามารถในการกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และมีความคิดริเริ่ม แสวงหาโอกาสในการสร้างการเปลี่ยนแปลง และมองเห็นความเชื่อมโยงต่าง ๆ รู้ทันปัญหาทั้งภายในสำนักงานงบประมาณ หรือสถานการณ์การเมือง เศรษฐกิจและสังคมภายนอก มองไปถึงการเปลี่ยนแปลงในอนาคตวางแผนเตรียมการให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

2) มุ่งมั่นสู่ผลสัมฤทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณต้องมีความตั้งใจที่จะบริหารองค์การสู่ความเป็นองค์กรที่ทันสมัยและมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการร่วมพัฒนาการสื่อสารการจัดทำงบประมาณสู่กลุ่มเป้าหมายนั่นคือประชาชน เพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจการจัดทำงบประมาณ และจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

3) สร้างการมีส่วนร่วมในองค์กร รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณสามารถส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในองค์กรสื่อสารเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในเป้าหมายของสำนักงบประมาณและก้าวเดินไปด้วยกัน จนบรรลุจุดหมาย

4) สร้างทีมงานและรักษาเครือข่าย รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณมีความสามารถพิเศษด้านการเล็งเห็นศักยภาพของผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ในการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและครบวงจร ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพทั้งในด้านความรู้ความสามารถ รวมทั้ง มีความสามารถในการโน้มน้าว เจรจาได้อย่างคล่องแคล่ว เปิดเผยและจริงจัง มีความกระตือรือร้นทำงานในลักษณะเครือข่าย ความร่วมมือกับส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการพัฒนา ระบบการสื่อสารข้อมูลที่ตรงประเด็นและทันสมัย รวมทั้งระบบการจัดการข้อมูลซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจ รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ จึงจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานทุกชั้นตอน

6) ยึดมั่นในมาตรฐานจริยธรรมและความเป็นมืออาชีพ โดยรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ยึดถือปฏิบัติในแนวทางที่ถูกต้อง ยุติธรรม เพื่อให้เกิดความเชื่อถือ ความศรัทธา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำการเปลี่ยนแปลง กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานในเชิงรุก กล้าตัดสินใจและปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา, 134(40ก) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). (2562, พฤศจิกายน 11). 135(82ก)
- พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 (2561, พฤศจิกายน 11). ราชกิจจานุเบกษา, 135(92ก) กฎการแบ่งส่วนราชการสำนักงานงบประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2559. (2559 สิงหาคม 29). ราชกิจจานุเบกษา, 133(35ก)
- สำนักงานรัฐมนตรี, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. <https://www.nesdb.go.th>
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540.
- พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 (2562, พฤษภาคม 22). ราชกิจจานุเบกษา, 136(67ก)
- สำนักงานงบประมาณ. เอกสารงบประมาณ ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. <https://www.bb.go.th/topic3.php?gid=862&mid=545>. สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2566.
- สำนักงานงบประมาณ. งบประมาณฉบับประชาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=14978&mid=987&catID=0>. สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2566.

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

นางสาวประนอร เตียวทรานนท์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี เศรษฐศาสตร์บัณฑิต / จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / 2537
ปริญญาโท Master of Business Administration / Mount Vernon College, Washington, DC / 2540)

ประสบการณ์การรับราชการ

สิงหาคม	2542	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 4	สำนักจัดหางบประมาณด้านเศรษฐกิจ
ตุลาคม	2544	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 5	สำนักจัดหางบประมาณด้านเศรษฐกิจ
มีนาคม	2547	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 6	สำนักจัดหางบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี
กันยายน	2551	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 7	ส่วนกลาง
กุมภาพันธ์	2552	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ	สำนักจัดหางบประมาณด้านเศรษฐกิจ 4
สิงหาคม	2556	นักวิเคราะห์งบประมาณ ชำนาญการพิเศษ	สำนักจัดหางบประมาณด้านเศรษฐกิจ 3
มีนาคม	2557	นักวิเคราะห์งบประมาณ ชำนาญการพิเศษ	สำนักจัดหางบประมาณด้านสังคม 2
พฤศจิกายน	2560	นักวิเคราะห์งบประมาณ ชำนาญการพิเศษ	กองจัดหางบประมาณด้านเศรษฐกิจ 1
กันยายน	2562	นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ	ส่วนกลาง
ธันวาคม	2563	ผู้อำนวยการกอง	กองนโยบายงบประมาณ
ธันวาคม	2565	ผู้อำนวยการกอง	กองจัดหางบประมาณด้านเศรษฐกิจ 1

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับสูง ในตำแหน่งผู้อำนวยการกองจัดหางบประมาณด้านเศรษฐกิจ 1 สำนักงานงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี